

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Hát az iparosok és a kereskedők?

A magyar belpolitikai és közgazdasági élet óriási erőfeszítéseket tesz a mezőgazdasági élet megmentése és a munkanélküliség likvidálása érdekében. Az eladósodott gazdák október 31-ig teljes védettséget élveznek és egészen bizonyos, hogy ezt a védettséget nemcsak hogy meghosszabbítják, hanem a gazdaadósságokat előbb-utóbb véglegesen is rendezik. De a mezőgazdaságról más téren is sok gondoskodás történik, ami éppen úgy helyénvaló, mint a munkanélkülieknek inségmunkával való megsegítése. Gondoskodni kell a mezőgazdaságról, gondoskodni kell a munkanélküliekről, ha lehet még nagyobb mértékben, mint eddig, de gondoskodni kell azokról a kisiparosokról és kiskereskedőkről is, akik éppen úgy nem tudnak keresethez és emberi megélhetéshez jutni, mint az ezerszer karvált gazda vagy a nincstelen munkanélküli. A valamikor virágzó kézműiparágak és kiskereskedői szakmák előttünk sorvadnak el, előttünk mennek tönkre, hogy maholnap árnyéka se maradjon a hajdani jólétnak. Pang minden, megrendelőre vár a cipész, a szabó, a kovács, az asztalos, a fűszeres, a posztós, minden, de minden elképzelhető iparág és kereskedői szakma, de legjobban az építőipar, amelyben már hosszú évek óta nem volt munka.

A Gömbös kormány fel-

ismerte a kisiparnak és a kiskereskedelemnek ezt a kétségbeejtő helyzetét és éppen ezekben a napokban sietett a gazdasági válság e kitaszítottjainak a segítségére. Gyoma kisiparosai és kiskereskedői részére 1350.- pengő kölcsönt utaltak ki, hogy anyag és áru-raktáraikat kiegészíthessék és legalább azt a kevés vevőt ki tudják elégíteni, akik néha napján még bekopognak a műhelyeik és üzleteik ajtaján 1350.—pengőt utaltak ki, amijószándéknak nagyon szép és dicséretreméltó, de segítségnek kevés, irtózatosan kevés. Gyomán pontosan 268 kisiparos és körülbelül 150 kiskereskedő él. Ha ezeknek csak a fele szorulna rá a kölcsönre, több mint 200 felé aprózódna el az 1350.—pengő, vagyis egy iparosra, vagy kereskedőre valamivel több mint 6.—pengő jutna. De nem 200, hanem legalább 350 kisiparos és kiskereskedő segítségre szorul. Mit kezdjenek ezek ezzel az 1350 pengővel, amikor anyag és árukészletük teljes felfrisítésére volna szükség.

Bízunk benne, hogy ezzel a kölcsönrel a kormány csak a jószándékát, a segíteni akarását, a kisiparosok és kiskereskedők iránt érzett szinpátiáját akarta megmutatni és az igazi segítséget csak ezután nyújtja feljük munkaalkalmak teremtése, az árak védelme és megrendelések formájában. És ez többet fog érni minden hi-

telművelettel nyújtott segítségnél.

Persze nem szabad és nem is lehet mindent az államtól, a kormányzattól várni. A kisiparosoknak és a kiskereskedőknek, de főleg a kisiparosnak falun új kereseti lehetőségek felé kell kinyújtania a kezét. És erre meg is van a mód, hisz — mint Weiss István írja a Falu című tanulmányában — a falusi kisiparosok tekintetben áthasonult a földműveshez.

Majdnem mindegyiküknek van egy kis földje, amin gazdálkodik és ha ezt a gazdálkodást gyümölcsstermelésre, konyhakertészetre, méhészkedésre, nyúltenyésztésre és nem pedig a gazdával versenyezni akaró gabona termesztésre állítja be, életszükségleteinek tekintélyes részét máris fedezi és nem lesz kitéve annak, hogy gazdasági válság kénye-kedvére elbájon vele.

Hozzászólás a meghívás útján történő lelkészválasztás kérdéséhez.

Az Egyházi Törvény vonatkozó szakaszainak magyarázata.

Írta: Berényi Dániel.

A gyomai református egyház holnap, május 19.-én tölti be választás útján Tiba András lelkész örökét. Ebből az alkalomból közöljük az alábbi figyelemreméltó cikket.

Az új református Egyházi Törvény a régivel megegyezően a lelkészválasztás kétféle módját szabályozza. Első a meghívás, második az országos pályázathirdetés útján való lelkészválasztás. Az új Egyházi Törvény a régihez képest mégis haladást jelent, amennyiben az egyházi békesség megóvása céljából a lelkészi állásnak meghívás útján való betöltését olyanmire előtérbe helyezi, hogy csak három ízben megkísérelt meghívás meghiusulása esetén kerülhet sor az országos pályázat meghirdetésére. Sőt, ha már a pályázat meg is hirdettetett és amennyiben a gyülekezet időközben egy bizonyos lelkész meghívása kérdésében megegyezésre jutna, a pályázati hirdetményt a Püspök Ur a meghívásra való hivatkozással visszavonja. Nagy igazság rejlik az Egyházi Törvény ilyen értelmű rendelkezésében és végrehajtásában, mert az egyház földi céljainak szolgálataival nem egyezhető össze a békétlenségre, pártoskodásra, gyűlölködésre vezető, a fegyverek megválogatásában és alkalma-

zásában kényes izlésűnek nem mondható kortéziára alkalmas nyújtó választási harc.

Az új Egyházi Törvény — akár meghívásról, akár pályázatról van szó — a régivel határozottabban és erélyesebb büntető szankciók kilátásba helyezésével tiltja a pályázók önmagaajánlását, a sajtó, plakát, fénykép, etetés, itatás, vesztelés, szavazatvásárlás, fizetéseleengedés és egyéb ígéretet útján kifújható propogandát valamelyik jelölt érdekében te, kintet nélkül arra, hogy a választási visszaélések a pályázó tudtával és beleegyezésével történnek-e, vagy azon kívül. Ellenben megengedi az új törvény a bemutatkozó szolgálatot: lássátok és halljátok őket és válaszlatok közülük meghívás útján. Kiviláglik a szent cél: ne a pénz, a simonia, a családi befolyás, a demagógia vigye be a lelkészt a parókiára, hanem a kiválóságnak, az egyéni értéknek, az elhivatottságnak és az igazi lelképásztori erényeknek minél szélesebb körben való meglátásából és felismeréséből kiváltódó egyetemes népakarat, melyet azonban nem a felelőtlen izgalmak, hanem a Lélek kell, hogy irányítson.

Mégis némelyek tévesen értelmezik a presbitériumok és az egyházak összessége között fennálló viszonyt, melyet az Egyházi Törvény több százados fejlődés alapján szabályozott. Az egyházak presbitériumi törvényes alapon álló önkormányzati testületek, melyek éppen a gyülekezeti tagok bizalmából, törvényes jogokkal felruházva, törvényes köteleességekkel megterhelve, felelősségteljesen vezetik az egyházközségek ügyeit. Volt idő, amikor a lelkészeket a presbitériumok választották. De ma a presbitériumok az új Egyházi Törvény szerint sem választanak lelkészt, döntésüknek olyan jellege van, mint a parlamenti bizottságokból a törvényhozás tagjai elé kerülő határozati javaslatoknak. Vagyis, a presbitériumok határozatait maguk az egyháztagok emelik törvényerőre. A presbitériumok a beléjük helyezett bizalom, az egyházi ügyekben való járatosságuk és az Egyházi Törvényben gyökerező joguknál fogva kívánják irányítani a lelkészi állás megüresedése esetén a választójogosult egyháztagok állásfoglalását. Örvendetes jelenség, hogy a gyomai református egyház nemes presbitériumában nem a pártoskodás, hanem a pártokon való felülemelkedés vezérgondolata vált urrá, mikor ismert határozatát meghozta. Ez a határozat egyszersmind kifejezésre juttatta az egyháztagok komolyan és felelősségteljesen

gondolkozó többségének mélyen átérzett kívánságát is, hogy végre szűnjenek meg a gyomai ref. egyház belső békéjét felidőlt harcok. Jövőbe néző bölcsesség és meggondoltság csúcsosodik ki ebben a határozatban, melyet a presbitérium Esperes Ur rendelkezése folytán vasárnap, folyó hó 19-én, az egyházközségi közgyűlés jóváhagyása vagy elvetése alá bocsát. Világosan kitűnik az eddigiekből, hogy az új Egyházi Törvény egyjuttányit sem vont el az egyszerű egyháztagok jogaiból, csupán nagyobb súlyt helyez a lelkészválasztás legszebb formájára, a meghívásra.

Ha a közgyűlésen legalább száz választójogosult, személyesen jelenlevő egyháztag nem kéri a lítkos szavazás elrendelését, úgy ebben az esetben a választási eljárás már be is fejeződött és a közgyűlés elnöke a presbitérium által meghívásra ajánlott lelkészt az egyházközségi közgyűlés által is meghívottnak jelenti ki. Száz személyesen jelenlevő választójogosult egyháztag kérelmére azonban a közgyűlés elnöke elrendeli a lítkos szavazást, amely még aznap végbenmegy és „igen”-nel és „nem”-mel történik. Akik jóváhagyják a presbitérium határozatát, azok szavazzanak „igen”-nel, akik ellene vannak, azok szavazzanak „nem”-mel. Ha a leadott érvényes szavazatok abszolút többségét az „igen” szavazatok alkotják, a meghívás szó-

többséggel sikerült. Ellenkező esetben, vagyis ha a leadott érvényes szavazatok abszolút többsége „nem”, a meghívás nem sikerült. A gyomai református egyház tagjai saját érettségükről, az ősi, nemes hagyományok szeretetteljes ápolásáról, egyházszeretelükről és törvénytisztelükről lesznek tanúságot a meghívás után történő lelkészválasztás alkalmával. Isten áldása nyugodjék meg a jószándéku lelkeken, akik sóvárogva várják egy új korszak megnyílását a gyomai református egyház életében! A gyomai református egyháztagokon áll a választás: mit akarnak? Szavazás nélküli, vagyis

közfelkiállással való meghívást, szótöbbséggel való meghívást, vagy további küzdelmet, melyben a béke galambjának utolsó csöpp vére is elfolyik? Mert ha mégis előállna száz választójogosult egyháztag, bizonyára nem kívánatos izgalmak között végbemenne a szavazás és a szavazatok többsége „nem” szavazatokból levődnék össze, ez a tény a presbitériumi határozat leszavazását és egyben az áldatlan választási harc megindulását jelentené. Nagy jelentőségű egyházi érdekek fűződnek ahhoz, hogy a lelkész-meghívások közfelkiállással történjenek, nemcsak speciel Gyomán, hanem az egész országban.

Mit tárgyalt a kisgyűlés?

A vármegyei kisgyűlés május 14-én tartott gyűlésén 152 ügyben hozott határozatot.

A gyomai járás területéről az alábbi előterjesztésekben döntött:

Jóváhagyta a gyomai vadászterület bérbeadását.

Jóváhagyta Gyoma község képviselőtestületének az OMGE tagjai közé való belépését, — tenyészállatok bevásárlását, — előfogatási szabályrendelet alkotását, — gyámpénzek kamatának megállapítását, — községi telek haszonbérek mérséklését, — ház-helyek átengedése tárgyában, — vasúti igazolványok díjának átválalása tárgyában, — K. Szabó Mihály kártalanítása tárgyában, — s a letelepülési szabályrendelet

alkotása tárgyában hozott határozatait.

Jóváhagyta Endrőd község határozatát a községi előfogatási szabályrendelet alkotása ügyében és elutasította Polányi József és társai azon fellebbezését, hogy megyebizottsági tagok a gyűlések alkalmával igénybe vett községi fogatokért ne fizessenek.

Jóváhagyta a Kalmár Imre földjén átvonuló csabai utszakasz áthelyezését kimondó határozatot.

Feloldotta és új határozathozatalra utasította képviselőtestületet a dr. Szász Lajos terhére előírt térítvény ügyében hozott határozatot.

Elfogadta Iványi Imre fellebbezését és őt a községi virilisek sorába beiktatta.

T Á R C A

PÁZMÁNY 300 ÉVES EGYETEMÉRŐL

szóló törvényjavaslatot a képviselőház egyhangú lelkesedéssel fogadta, hogy lerója hálaátját a halhatatlan nagy „magyar hiboros Ciceró” és évszázadok viharával megküzdött alkotása előtt. A törvényjavaslat első fejezete Pázmány Péter érdemeit iktalta törvényjavaslatba. A 2. fejezet szerint a kormány az egyetemet és 300 éves múltját méltalja. A 3. fejezet arról szól, hogy az 1929 XXVI. tc. értelmében verendő kélpengős ezüstérmék közül 50 ezer db. az egyetem megalapításának 300 éves évfordulóját megörökítő érem legyen. A 4. fejezet bizonyos ingallanokat juttat az egyetem tulajdonába. A „Ház” egyhangú lelkesedéséhez akariuk fűzni a magunkét is, mert ez az universitas scientiarum „jubileumá-

nak törvénybeiktatása nemcsak az ujonnan összegyűlt és új világot sugalló „Ház” öröme, hanem minden magyaré. Az egész nemzeté. Az egész nemzet érzi annak a nagyjelentőségű gesztusnak évszázadok óta széjjeláradó áldását, melylyel Pázmány Péter, a szó, a toll és az alkotás nagy mestere 1635 május 12-én a nagyszombali jezsuita kollégium rektoránál asztalra tette százezer forintos alapítványát egy „universitas studiorum” felállításának céljaira.

A Pázmány Péter tudományegyetem felállításához II. Ferdinánd király 1635 év okt. 18-án magadta hozzájárulását s így az ősi Bihar megye, (amely oly nagy értéket adott a nemzetnek mint Pázmány, Arany János, Ady Endre) korszakolalkító nagy fia még életében láthatta — 2 évig — három század viharai túlélésére induló intézményét. 300 év küzdelmél csak Pázmány egyeteme állta ki, hogy láthatatlan csatorná-

kon keresztül áraszsa azóta is az anyagi és szellemi javak egész lömögét a nemzet minden rétegébe.

A magyar egyetem, a XI. század óta olasz földön virágzó egyetemek mintájára fejlődött és alakult. 1667-ben jogi karral 1777-ben orvosival bővül és Budára kerül, ahonnan II. József, a nagy kulisszatolóató fejedelem, a mindent helyéről mozgató, 1784-ben Pestre helyezi. Hosszu volna elmondani mindazt, ami ezidő óta a magyar „universitas scientiarum” vagy ahogy Pázmány nevezte az „universitas studiorum” történelében előrülhetetlenül be-leiródott. Sokkal inkább akarunk rámutatni arra a nagyjelentőségű időre, amelyben Pázmány Pétert gyönyörűen ivelő és a halhatatlanságba torkoló utjára engedte „édes nevelő hazája” történelmi nevezetességű Bihar vármegye.

A nagyszombali egyetem alapítása jóval a Nagy Lajos alapította (1567) pécsi egyetem

után született meg, a XVII. században, amikor nagy harc folyik a magyar lélek visszanyeréséért. Pázmány az ő irodalmi barok stílusával; mint szónok, hatalmas tudásával, mint alkotó elme megszervezte a katolikus kulturát, de úgy, hogy abban századok utódainak is öröme telik vallásfelekezeti különbség nélkül. Az új magyar kormány tudós kultuszminisztere irodalomtörténész művelésében is csak magyar embert tud látni első sorban Pázmány Péterben. S Kornis Gyula a Házban felemelt véleményével visszautasította a felekezeti kérdést betedobó képviselőt. Pázmány Péter munkássága és főleg 300 éves évfordulóját ünneplő egyeteme első sorban magyar érték. Minden magyar-nak ériék! Pázmány Péter a XVII. században (1570—1657) megtestesítője volt magyar földön annak az emberipusnak, akit Loyolai Szent Ignác új ember ideáljának neveztek. Aki nem a világtól elvonult remete

Megsemmisítette a képviselőtestület azon határozatát, hogy a községi töképezéket az Endröd—Gyomai Takarékpénztártól elvéve a Békéscsabai Általános helyi fiókjánál helyezze el és utasította előjáróságot, hogy a megfelelő formában kiállított igazgatósági kezességi nyilatkozatot pótlólag a képviselőtestületnek mutassa be.

Megsemmisítette képviselőtestületi határozatát és a költségvetésbe felvett 3600 P. átutalására utasította a községet a tanítói nyugdíjajutalék törlesztésére — mint iskola-fenntartási segílyt.

Jóváhagyta kisgyűlés Endröd község képviselőtestületének a községi földhaszonbéri szerződések jóváhagyására, a helyhatósági engedélyekről alkotott szabályren-

delet módosítása, a kutépitési kormánysegély maradványának felhasználása, két szülész női rokkantsági ellátásának megállapítása s két dijnoki állás szervezése és a szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozatait.

Jóváhagyta a képviselőtestület határozatát a tüdőbeteg gondozó létesítésére gyűjtött alap átengedését a Siefánia Szövetség részére azon módosítással, hogy nem házvétel, hanem *Stefánia-ház létesítése* céljából.

Feloldotta képviselőtestület azon határozatát, hogy gazdasági ismétlődő iskolai tantervek részére utalt tulfizetések visszatéríttessenek, mert azokat jogosan vették fel illetékesek.

Hogy segíthetünk a fagykárón?

A SZÁNTÓFÖLDÖN.

Az ezévi májusi fagykárrel kapcsolatban megállapítható, hogy általában a gabonafélékben különösebb intézkedésre nincs szükség. Ez alól kivétel csak a rozs, ha az a kalászái már kihányta, amely emiatt vidékenként löbb-kevesebb kárt szenvedett. Ha a *rozskalász* 2-3 nap múlva elfehéredéssel jelzi a fagy kártevését, leghelyesebb azonnal feltakarmányozni és helyette másit venni. Utóvetésnek legjobban megfelelnek a kapások (kukorica, burgonya, sly.) Az utóvetésnél a talaj nedvességének konzerválása céljából a szántást lehetőleg kerüljük és inkább csak lárcsázunk, vagy gruberózzunk.

A *lencse, a borsó, a kender és a len* a szenvedett kárt minden bizonnyal kiheveri. Hasonlóképpen a legtöbb helyen a répa is, bár ezt ha az elfagyás nagyobb méretű, tanácsos mielőbb újra venni. Ahol a kikelt *babot* fagy érte, ott a kár 100 százalékos is lehet. A babnál nem ajánlatos várni, hogy magához térjen, tehát mielőbb újra kell venni.

A *burgonya* elfagyott hajtásai helyett újakat fejleszt, ugyanezt várhatjuk a *tengeritől* is, ha csak a levelek nem perzselődtek meg és maga a törész életképes maradt. A tengerinél van tehát főképpen óvatosságra szükség, az utóvetést tehát csak akkor végezzük, ha a teljes kifagyás-

Aratógép alkatrészek és arató ponyvák

MC. CORMICK, MASSAY HARRIS, DEERING, MILWAUKEE, JOHNSTON stb. gépekhez és mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajok legolcsóbb beszerzési forrása: ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN Budapest, VI., kerület Horn Ede utca 10.

ról feltétlen biztossággal meggyőződünk.

A GYÜMÖLCSÖSBEN.

Nyomatékosan fel kell hívunk a gyümölcsstermesztő gazdák figyelmét arra, hogy a fagykárt szenvedett fákat egyelőre ne nyessék meg. Az elszedett munka hasznát nem hoz, ellenben a kárt még fokozza. A netán elpusztult részek ellátására csak 2-3 hét múlva, esetleg csak június elején a zöld nyelés idejében gondoljunk. Csak ekkor tanácsos az elfagyott részeket az egészséges részig visszanyesni.

Az elfagyott virágokon, apró gyümölcsökön már nem segíthetünk. A fagytól megrikkult kevés gyümölcs viszont jobban fog fejlődni és értékesebb is lesz.

A KONYHAKERTBEN.

A kiültetett konyhakerti *palántákat*, amelyek fagykárt szenvedtek, pótolni kell. A lefagyott *paradicsomot* a föld szine felett két levélre vissza kell vágni. Nem kell tekintettel lenni arra, hogy ezen két levél is elfagyott, mert akkor a földben levő le-

takaró rügyekből fog kiújítani, amiből még erőteljes növény fejlődhetik. A korábban végzett uborka, dinnye és tök vetéseket azonnal meg kell ismételni.

A SZŐLŐBEN.

A fagykárt szenvedett szőlőtöskéket 2 héten belül semmi esetre sem szabad megmetszeni. Ugyanis a tökén a legkülönbözőbb helyeken rejtett szemek, agyszemek, ugyisintén mellék-rügyek is vannak, melyekből még termési hozó hajtások is előlörnek. Ha pedig nem hoznának termést, hiválva vannak a töke további fejlődését és főleg jövő évi termését biztosítani.

E hajtások kifejlődése után a gazda már láthatja, hogy azok milyen helyet foglalnak el a tökén és milyen célt fognak azok szolgálni. Ekkor kell elvégezni a zöld nyelést és a gondos hajtásválogatást.

A zöld nyelésnél és válogatásnál mindazokat a hajtásokat, melyek semmiféle cél nem szolgálnak, vagy rossz helyen nőttek (pl. a tökefej közepéből), a töke nyakából, vagy a gyök-

többé, hanem aki tevékenységével mindenkinek tud mindenkire és mindene lenni. És a nagy „magyar biboros Ciceró” tudott ez lenni! Ő egymagában képviselte — hogy a XX. század szavát használjam — a XVII. század reformnemzedékét. Megfelelt az évlizedek óta megválaszolatlanul maradt vitairatokra, mintahogy a 2500 éves egyetem törvényjavaslatát elfogadó országgyűlésnek, a reformnemzedék mai képviselőinek meg kell reformálniok évlizedek mulasztásait az egész magyar élet területén.

Ligeti Pál „Az új panteon felé” című európai sikert ért könyvében bizonyítja, hogy az építészeti, festői és szobrászati korok bizonyos törvényszerűséggel ismétlődnek meg. A XV. és XVI. század sötét mélységeiből Pázmány korára ép oly erős vágy szökken a lelkekbe egy jobb kor megindítására, mint miránk az elmúlt 15-16 esztendő sötéttségéből.

Nem látom még a mai magyar élet pirkadó láthatárán e kor Pázmány Péterét, de a XVII. századbeli Pázmány ihlető erejét átmentette számunkra a magyar „universitas studiorum”. Az egyetem 300 éves múltja biztató erőt ad s megisméltődéssel utal Pázmány korának és a mi korunknak sok hasonló vonására. Ma is a magyar lélek, így: Magyar Lélek visszaszerzéséért folyik a harc és kell is ezért folytania. A történelem kora is megisméltődik, miként a művészeteké. A keltől elválaszthatatlanul együtt pergeti az Élet s nekünk — késő utódoknak s örökösöknek — tanulnunk kell meglátni, átértékelni és átmenteni múltból a jövőendő értéktökeket.

A Pázmány Péter tudomány egyetem 300 éves évfordulójának ünnepén meg kell látnunk az isteni Gondviselés munkáját. Nem lehet vélelenni, hogy ép ez a reformnemzedék kapta megbecsülhetetlen örök-

ségképen az egyetem 300 éves fennállásának ünnepeltetését. Andrassy Gyula mondta egyszer, hogy a magyarság történelmi szereplése során a legnagyobb tény: hogy élünk. A nemzet él, de alkotásai nem maradtak életben. Az egyetem 300 éves története rácsafol a nyilatkozat másik felére s igazolja, hogy kivétel: él az alkotás is. Él és elkötelez minden magyart arra a nagy és bensőséges ünnepre, amely a képviselőház egyhangú lelkesedése nyomán is beleszivárogozik mindenfelé, ahol magyar rögöt áztat a termékenyítő májusi eső. Legyen mindnyájunknak bensőséges ünnep a május 12. felekezeti különbség nélkül, hiszen az egyetem közel 200 éves története (amióta kinevezték az első protestáns tanárt) bizonyítja arra, hogy a Pázmány Péter tudomány egyetemen felekezeti vita sosem volt — mondta Kornis Gyula, a kulturfilozófus. Ez az

egyetem az egyetemes magyar mentisvári szolgálja.

* * *

Amikor évekket ezelőtt az izgalmat terjesztő zöld éreltségi asztal mögöl a költő tanár: Bodor Aladár kezembe adta a lételt: Pázmány és jelentősége — azt hiszem — hiányos feleletet adtam. Azóta évek teltek s én magam is élveztem Pázmány munkásságának értékes adományát. Az egyetem padjai közül terjedő áramkörbe kapcsolódiam s azóta is az izzítja lelkem villanylámpáit. Ma tisztábban látom az éreltségi tételre való feleletet, ám ma már nem kérik számon s mégis jóleső érzéssel rovom le önkéntes hálámat — utólag így.

Az embernek a velőjébe vág egy 300. éves egyetem ünnepeles törvénybeiktatása s felszínre vet minden elmosódott tartozást.

sz. Csorba Tibor, 1935.

törzsből) és termést nincsenek hivatalosan hozni, vagy pedig azokra a jövőben szükségünk nincs, egyszerűen ellávóljuk. Ezáltal a főkélt arra szorítjuk, hogy minden erejét a használható és szükséges új hajtások, valamint a fagy által megkímélt termő és ugarhajtások fejlesztésére fordítsa. Nagyon fontos ennek a tanácsnak a betartása, mert előfordulhat, hogy az ilyen melléktermékekből kapott termés még a főtermékekből várható termést is meghaladja. Ha viszont fagykár esetén a szőlőből erős hajtások fejlődnek s a fentiek tekintelbevétele nélkül végezzük az erős visszanyesést, azok többnyire meddők maradnak s így a fagy kártevését a gazda még maga is fokozza.

Amennyiben az utmulató átolvasása után valakinek még felvilágosításra volna szüksége, úgy forduljon válaszbélyeggel ellátott levélben a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium Növényvédelmi Irodájának Szaktanácsadó Bizottságához (Budapest, V. Kossuth Lajos tér 11.) ahonnan levélben bővebb felvilágosítást nyerhet. Egyébként a Földművelésügyi Minisztérium Rádió Bizottsága a mezőgazdasági rádióelőadások keretében e kérdéssel állandóan tájékoztatja az érdekelteket.

A Frontharcos Szövetség óvása.

Az utóbbi időkben gombamódra szaporodnak a különféle vállalkozások, szövetkezetek és alkalmi egyesülések, melyek a „frontharcos” megjelölést használják hangzatos címeikben.

A magyar frontharcosok egyetlen hivatalos, — a m. kir. Belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályok alapján működő szervezete, — az Országos Frontharcos Szövetség, figyelmezteti a közönséget, hogy üzletszerű vállalkozásai, szövetkezei stb. nincsenek, miért is felkér mindenkit, hogy a „frontharcos” névvel visszaélőket rendőrileg igazoltassák és az eseteket a Szövetség Országos Elnökségének (Budapest VIII. Rákóczi-ut 27. szám. Telefon: 34—7—14) hozzák tudomására.

Egyben közli, hogy a frontharcos jelvényeket igazolt tagjai részére kizáró-

lag a Szövetség Országos Elnöksége jogosult kiadni, ezeknek magáncégek, vagy

személyek által való forgalombahozatala törvénybe ütközik és kihágást képez.

Beszámoló a május 15-iki megyegyűlésről.

A képviseléválasztások utáni első megyegyűlés iránt nagy volt az érdeklődés. A mi járásunkból is majdnem mindannyian bent voltak a képviselők. A beharangozott szenzációk elmaradtak. A gyűlés hangulatát a fagyhár uralta. Járásunkból felszólltak: *Csernus Mihály* apátplebános, ki az adógabonával való adófizetést ajánlotta és a Körösök hajózhatóvá tételével kapcsolatos munkák megindítását kérte. *Kovács István*

tiltakozott, hogy egyes hiradások Endrődöt kommunista, izgága községek állítsák be. *Dinya Vilmos* kérte, hogy a kisiparosokat juttassák közszállításokhoz.

Az egyik felszólalásra Fáy István dr. főispán közbenjárását ígérte, hogy a minisztériumban Békésmegyét vegyék ki a Nóniusz-körzetből s engedjék meg, hogy a gazdók arabs és félvér lovakat is tenyészthessenek.

A gazdák a minimális búzaár fenntartását kérik a kormánytól.

A „Magyar Mezőgazdasági Társaság” május 3-án tartott ülésén a búzaár megállapítása érdekében a következő felterjesztést intézte a földművelésügyi miniszterhez:

1) A „Magyar Mezőgazdasági Társaság” köszönettel és megnyugvással értesült a kormány azon intézkedéséről, hogy a búzaárak megállapításának alapjául ebben az évben is a kereskedelmi egyezményekben biztosítandó árak szolgálnak és nem pedig a világpárizs ár, amely a magyar gazdára nézve dömping ár jelentőségével bír.

2) A „Magyar Mezőgazdasági Társaság” kéri a kormánytól a múlt évi minimális búzaár fenntartását, mert különben az aratás utáni tömeges kínálat következtében az árak ismét abnormálisan csökkennek, éppen annak a gazdatömegnek a megkárosítására, amely a legnehezebb helyzetben van.

3) A „Magyar Mezőgazdasági Társaság” feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a búzaár megállapításánál, illetve annak tőzsdei jegyzésénél a 80 kg-on felüli fajsúly is figyelembe vétessék, mert exportérdekből is törekedni kell a leg-

jobb minőségű buza termelésére.

4) A belső forgalomban egyes vidékeken eltérő és aránytalan terményárak alakultak ki, aminek oka, hogy a vasuti szállítás jelenlegi magas díjszabása lehetlenné teszi a terményeknek egyik vidékről a másikra való vasuti szállítását. Ezért szükségesnek tartja a terménytárfizetési revízióját és méréselkésítést.

5) Ez alkalommal is szükségesnek látja a gabona-export tökéletesebb megszervezését és az ahhoz fűződő nagy érdekeknel fogva, egységes nagy közérdekű gabona-export intézmény létesítését, a szakereskedelem és a gazdátársadalom közreműködésével és a kereskedelem minél teljesebb foglalkoztatásával.

6) Ezzel kapcsolatban az egyes évi termésingadozások kiegyenlítésére és az exportnak minden időben akadálytalan, egyenletes lebonyolításának biztosítása érdekében szükségesnek tartja megfelelő gabonakészletek tartalékolását, — amellyel együttjáró költségek a biztonságban és az értékesítési lehetőségek — jobb kihasználásában bővebben megterjednek.

A magyar dal ünnepe a trianoni határ mellett.

Május 4-én és 5-én jól sikerült falunapot rendezett a Faluszövetség a szabolics-megyei Nyirábrány községben, közvelelül a trianoni határ mellett. Ezen falunappal a Szövetség a gazdasági, egészségügyi és kulturális ismeretek fokozottabb terjesztését kívánja elérni.

Május 4-én egész napon át gazdasági és egészségügyi tárgyú filmelőadások voltak. Egymásután kétszer kellett megismételni és állandóan zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség a kulturházat.

Május 5-én délelőtt 9 órakor nyitotta meg dr. Szabó Sándor ny. főispán a Faluszövetség elnöksége nevében az egészségügyi és gazdasági kiállítás, majd egy bizottság körülbelül husz gazdaudvart tekintett meg és kilenc gazdát tüntetett ki aranyéremmel, ezüstéremmel és elismerő oklevéllel. Délben szakértekezlet volt a kulturházban, melyet közebed követett.

Délután 3 órakor folyt le a falunap legértékesebb része, a dalosverseny. A Faluszövetség vándordíjat alapított és öt énekkarversenyzett a hatalmas ezüstserlegért, melyet a bíráló bizottság a nyirábrányi Ábrányi Kornél-énekkarnak ítéli oda, aranyéremmel együtt. Aranyérmet kapott még a vámospércsi ref. dalárda, míg ezüstérmet nyertek a nyiradonyi, nyirbalkányi és nyirugosi énekkarok. A verseny után kétszáz dalosból alakított énekkar elénekelt a Himnusz. Alig párszáz méterre a háttárol felcsendült az imádság: „Isten áldd meg a magyart!”

Este Murgács Kálmán dalköltő előadását hallgatta végig a közönség.

A falunap iránt nemcsak a községben, de messze vidékről is nagyszámu érdeklődő jött el és kétségtelen, hogy a Faluszövetség kitűzött célját teljes mértékben megvalósította.

Budapesten üléseznek a világ kenyérgyárosai.

A budapesti kenyérgyárak meghívására a kenyérgyárosok nemzetközi szövetsége Budapesten tartja az évi kongresszusát. A tanácskozásokon részben az egyes nemzetek kenyériparának kérdéséről, részben pedig általános érdekű, különösen technikai és statisztikai kérdésekkel foglalkoztak. A felszólalások lényege az volt, hogy a kenyérrak kérdését függetleníteni akarják a mindenkori politikai hangulattól. — A kongresszus tagjai megtekintik a főváros nevezetességeit is.

Országos Zöldmező Kongresszus Miskolcon.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara közli, hogy az Alföldi Zöldmező Szövetség május 24—25—26 napjain Országos Zöldmező Kongresszust rendez Miskolcon.

A kongresszusra azzal hívja fel a kamara a kertületgazdálkodásának figyelmét, hogy azoknak az érdeklődőknek, akik a május hó 24-én a reggeli órákban Budapestről induló különvonattal indulnak, csak öt pengőt kell befizetniük, mellyel fedezetet nyer a Budapest — Miskolc — Budapesti utiköltség és a három napos miskolci tartózkodás teljes ellátása is.

A kongresszusra vonatkozólag részletes felvilágosítást ad Alföldi Zöldmező Szövetség, Budapest, V. Alkotmány u. 29.

Óriási benzinkészletet halmoz fel Németország.

Németországban hatalmas benzintömegeket rak tároznak el. Németország annyi benzinnel látja el magát, hogy egy évig ne szoruljon benzinbehozatalra. A külföldi benzin- és olajérdekeltségek németországi képviselői felszólítást kapnak a német kormánytól, hogy az eddiginél sokkal nagyobb mennyiségű benzint és nyersolajat helyezzenek el németországi raktáraikban. A német kormány a hadirepülőgép flotta számára gyűjti a benzint.

Szines riport a gyómai Szilágyiak származásáról és Szilágyi Dánielről, aki Konstantinápolyban Mátyás király Corvináit felfedezte.

Biharmegye leveles-ládájának régi írásaiból érdekesen derül ki a nevezetes Szilágyi család eredete. Megtudjuk az elsárgult levelekből, amelyeket valóban az idők vén fája hullajtott el, hogy a Szilágyiak ősei a magyarok elejével jöttek be a haza földjére s Zilaj (Zilek) várának bevételénél szerezték meg vezetéknévüket. A néhai nagynevű államférfinak első öse Vojta volt, akinek egyik fiáról, a bárdos Bolondról elegendő dolognak a regősök. Másik fia Turz, Töhöiom seregével indult el a Tisza felé, de Zilajnál útját állották a föld régi lakói. Ulkud bajnok talpig vaspáncélban viadalra hívott egy magyar vilézt, mire Turz rugtatott elő a sorból. A zilaji bajnok gúnyolódva mondta, hogy ő akár

a tenyerével agyoncsapja a cingár magyart, de nem úgy esett a dolog. Az első összecsapásnál Turz a lova fejére hajlott, vértjével felfogta ellenfele óriási ütését s nyomban utána felemelkedve olyan csapást mért csákányával a zilaji lovagra, hogy annak sisakja, feje, összelapult. A zilajiak erre meghódoltak. Töhöiom vezér az összetört pajzs helyett új vértet ajándékozott a hősnek, bajlarsai pedig vértre emellék, és Zilaji vitéznek nevezték el. Árpád vezér pedig neki ajándékozta a Meszeshegyig terjedő földet, meg parancsolván, hogy Erdély halárát az ellenségtől megvédelmezze. Innen vette a család őse a Zileki, majd Zilahi később a Szilágyi nevet.

Aki mágián halt meg a Hadurért.

Turz leszármazottai között sok hős levett említ a krónika. Egyik leány utóda, Rupke, úgy lovagolt, akár a férfi harcosok és csatában esett el. Mikor a magyarokat a keresztény hitre kezdték téríteni, a család nem egy tagja szívósan ragaszkodott ősi vallásához. Kada vitéz kijelentette, hogy ő nem teszi magát csuffá a magyarok Istene előtt, megölte magát s mint pogányt temették el a Meszeshegyen. Fia, Szaholes sem akart a király parancsának engedelmessé válni, mágiát rakott az édesapja temetőhelyén, azt meggyújtotta, rálépett s agyonszurta magát, feláldozta életét a Hadurnak. Fiai azonban fölvetették a keresztiséget, sőt egyik fia pap is lett. A buzgó pogány unokája, Péter kápolnát épített

lett nagyapja áldozati helyén, amiből később bucsujáróhely, majd Szentpéterfalva néven falu keletkezett, amely máig is fennáll. Az idők folyamán, a királyok kedves emberei, vitézei közt találkoznak a Szilágyiakkal. 1418-ban például Bulcsu új nemességet is kapott Zsigmond királytól s az oklevél már Zilagy de Szentpéterfalva néven emlékezik meg róluk. A reformáció idejében tért át az egész család a protestáns hitre, ami sok szenvedés és üldöztetés forrása lett a számukra. A Rákóczi harcok idejében, nagy mozgató szerepük volt a Szilágyiaknak, a harcok levereése után pedig a bujdosók keserű kenyerét élék a családnak azok a tagjai, akik a szabadság zászlója alatt küzdöttek.

Egy szédületes Szilágyi karrier.

1848. márciusában, hazáját szerető gyújtó szónoklataival Szilágyi Dániel lobbantotta lánggra a debreceni ifjuságot. Ő maga is ott végezvén iskoláit, mint 18 éves ifju rögtön beállt önként az 1 sz. huszárezredbe közhuszárnak. 1848. őszén a rácok ellen harcolt a bácskában. 1849. elején Klapka tábornok seregében lükt fel, az áprilisi dicső hadjárat alatt már mint huszárhadnagy küzdött a lápióbicskei, isaszegi, nagysálói csatában. A szabadságharc végső napjaiban pedig Kossuthnak volt szárnysegéde. A világhíres fegyverletétel után Kossuth

környezetében maradt és emigrált Törökországba.

Törökországban éveken keresztül nehéz időkkel élt. Előbb egy várnai görög kereskedőnél, aztán Konstantinápolyban az angol konzulnál, utóbb — Wagenau nevű porosz katonai mérnöknel vállalt szolgálatot. Közben nyelveket tanult, folyton képezte magát. A keleti háborúban már mint tolmács működött, idővel híres orientalista lett. Ő fedezte fel a borvinákat a szultán könyvtárában, neki magának is igen értékes könyvtára volt. Könyvtáráért az orosz állam annak idején 20.000

rubelt ígért, a végrendelet azonban úgy szökött, hogy a magyar államnak kell adni. Egy részét a Magyar Tudományos Társaság (az Akadémia), más részét pedig a kiskunhalasi gimnázium kapta meg. Szilágyi Dániel írta az első török-magyar nyelvtant. A szultán udvarába is bejáratos volt sőt az egyik gyermeke mellett mint nevelő működött, 1853-ban nősült meg, feleségül vette Brüsche Vilhelminát, egy szintén politikai menekült porosz leányát. III. jeyezsük meg, hogy Szilágyi Dániel egyetlen fiú gyermeke volt a gyómai Szilágyi családból származó Szilágyi János lelképásztornak.

Szilágyiak szerepe Gyomán.

A 48-as idők előtt, egyházas fennlátó vallásos, nemes, gazdag család volt a gyómai Szilágyi család, egyik fiát Jánost, Szilágyi Dániel édes apját papnak neveltették, akit a hajduhadházi ref. egyház hívott meg annak idején lelkészének. Leszármazottai úgy a leány, mint a fiú gyermekek, mind lelkészek és lelkésznek lettek, kik sok értékes emberi adtak a ref. egyháznak és a hazának. A 48-as szabadságharc alatt azonban a gyómai Szilágyiak nagy gazdasága teljesen szertefoszlott: méneseiket, gulyáikat, juhnyájukat a szabadságharc elvitte, az érte kapott Kossuth bankók pedig elértektelenedtek, nem is tudtak talpra állni többet, mert a megmaradt föld a család szaporodása folytán mindég többfelé osztódott.

Szilágyi Dániel sohasem ölt haza Magyarországra, de két gyermekét: Bélát és Árpádot, — amikor a nagyobbik fiú 12 éves lett, — németajku édesanyjakkal haza küldte, hogy ilthon magyarnak neveljék őket. Árpád meghalt, Bélából gyönki ref. lelkész lett. Béla gyermekei közül az apja nevét viselő ifjabb Szilágyi Béla 1910 óta Öcsényben tanácsbíró lelkész. Szilágyi Béla tanácsbíró lelkésznek két leánya van. Ilona Kardos Lajos hajdubagosi ref. lelkész felesége, fiatalabb leánya Erzsébet, Angolországban van tanulmányai befejezése végéig.

Szilágyi Dániel, a híres orientalista Törökországban halt meg 1885. nov. 22-én 53 éves korában. Az Angol Tudományos Társaság siremléket állított neki Konstantinápolyban. Ime: dítőhelyben szorítva ez a Szilágyiak eredete és a gyómai Szilágyi család története. Régi adatok és hagyományok alapján írta:

Beinschróthné Szilágyi Vilma,

Két nap Miskolc— Lillafüreden vasuti jegy- gyel együtt csak 16 P.

Pünkösdkor két napra filléres gyors indul Gyomán keresztül Gyuláról, illetve Békéscsabáról Miskolc—Lillafüredre.

Olvasóközönségünk tájékoztatása céljából a következőket közöljük: a vasuti jegy oda-vissza cca 6 pengőbe kerül. Éjjeli szállást 2—3 ágyas szobában 2.30, 2.90, 3.30 pengőért, turista szállóban személyenként 1.60-ért biztosít a menetjegyiroda. Reggeli P —.80, ebéd P 1.60, 1.40, vacsora P 1.40, 1.30. Menettéri jegy Miskolcra Lillafüredre és vissza P —.90, Görömböly — Tapolcára 76 fillér (oda-vissza).

Ezek a jegyek természetesen csak akkor kerülnek ennyibe, ha a filléres gyors-jeggyel együtt a menetjegyirodában megváltják, ellenkező esetekben a helyszínen a fentiek duplája.

Értesülésünk szerint a menetjegyiroda csak igen kevés szállásjeggyel rendelkezik, mivel a pünkösdi ünnepekre való tekintettel Budapestről már nagyon sok szobát lefoglaltak, ajánlatos tehát jegyekről a menetjegyirodában haladéktalanul gondoskodni, ahol minden további felvilágosítás is megszerezhető.

A cserkészcsapat műkedvelő előadása

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a Bolond cserkészcsapat hosszú szünet után ismét szerepelt.

Május 4-én adták elő a csapat műkedvelői. Kisfaludy Károly: Mátyás deák, és Moliere: Bolcsinálta doktor vigjátékát.

Jóleső érzéssel láttuk, hogy a cserkészek ellérték a gyomai műkedvelők szokásaitól, és nehezebb, de örökbecsű, irodalmi értékű darabokkal indulnak az új ösvényen. Az alapos készülésnek meg is volt a kívánt erkölcsi és anyagi sikere. A megjelent nagyszámú közönséget lebilincselte Kisfaludy: Mátyás deák c. vigjátékának derűs magyar humora, állandóan derűltségben tartotta Moliere finom szellemességű iróniája a Bolcsinálta doktor c. vigjáték előadása alatt.

Mindegyik szereplő tudásának javát igyekezett beleönteni alakulásába. A szereplők külön-külön megérdemelnék a névszerinti dicséretet, de ez a beszámolót nagyon megnyújtaná.

A lány-szereplők mindegyike kedves jelenség volt a színpadon. A cserkészek igazi jómunkát végeztek. Nem lenne azonban az előadás beszámolója teljes, ha meg nem emlékeznénk a Bolcsinálta doktor főszereplőjéről, Tóth Károly cserkészorsvezelőről, aki nagyszerű alakításával sok megérdemelt nyíltszíni lapsót kapott: Bámulatot otthonossággal mozgott a színpadon. Alakítása olyan jó volt, hogy sok hivatalos jellemzésnek dícséretére vált volna.

— Az előadás mindvégig mosolygós, kacagós hangulatot teremtett a nézőlétben, megérdemelt volna még nagyobb lálogatóságot és párfogási is.

— A nézőlét hátsó soraiiban az előadás megkezdése előtt zúgolódás volt a miatt, hogy az első sorokban nagy számmal voltak üres székek. A rendezőség kérdésünkre azonban kijelentette, hogy azok lefoglalt helyek, és az illető urak, ha halaszthatatlan közbejött lefoglaltságuk miatt esetleg nem is jelenhetnek meg. Adományait akkor is beküldik.

Értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy vendéglőm mellett levő „Vasuti kert”-ben **nyári kerthelyiséget és kuglipályát** létesíttem, mely minden időben a t. közönség rendelkezésére áll. Szíves párfogást kér **Klein László** vendéglős.

MOZI

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRÓD

1935 május 19-én vasárnap
Mindent felülmuló csodafilm!

LÁTHATATLAN EMBER

G. H. Wells regénye filmen.

Főszereplők: Claude Rains, William Harigan, Gloria Stuart.

Azok a merész és szédítő örvénylésbeu kergető fordulatok, amik e filmben lejátszódnak a legesapongóbb fantáziát is megszegyenítik, még soha nem láttott ötletek sora perog le. A legfantasztikusabb filmek egyike.

Sláger kiegészítő műsor

Barátok

Jimmy az új Rin-Tin-Tin kutya sztár nagy filmje.

Hangos Magyar világhíradó

Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

Kalmár Sándornak Dévaványán közvetlen kövesút mellett 77 nagyhold földje, köztük két tanyás birtok eladó.

Szomorú sors

Igy jellemezhetjük legrövidebben a jelenlegi helyzetünket. Nem egy-két gazdatársammal találkoztam, beszéltem mostanában, kiknek szeméből kicsordult a könny, miközben e szomorú, kilátástalan helyzetünkről panaszkodtunk egymásnak. —

Most már valóban a legkésőbbbejtőbb, legaggasztóbb, legbizonytalanabb jövő előtt állunk.

Itt vagyunk május hó derekán s az időjárásunk, természetünk az állapota olyan, mintha március végét élnénk. Ha közben akadt is az idén egy-két gyönyörű, szép májusi derűs, meleg nap, kellemes, langyos, nevelő erővel, mely kétségbeesett lelkünkbe bizakodást, reménykedést kezdett önteni, nem sokat ért, mert utánna egy-két nap mulva hűvös, hideg, északi szelek és fagyok következnek. —

Lefagyott kenyérgabonánk: a búza, megsemmisülnek sok reménységét ígérő összes gyümölcsöseink, szálló termésünk, nem termett takarmányunk, megsemmisült a leelő, állataink elől a mező, kukorica termésünk ezidőszerint a legbizonytalanabb.

Állatainknak nincsen értéke, nem lehel eladni sehogy. Magunk is a legnagyobb bizonytalanság előtt állunk, hogy mit eszünk a télen? Mi lesz azzal a sok-sok ezer munkás kézzel, mely a nyár folyamán tudná megkeresni mindennapi kenyerét? Kérdések, melyekre nehéz felelet adni, nagyon nehéz kérdések.

A legnagyobb bizonytalanság, hogy már május derekán vagyunk!!

Valami csodálatosan langyos, már ezután aztán igazán fagymentes, esőben igen gazdag, tulforróságtól mentes időjárásra volna igen-igen nagy szükségünk, amely a fagytól-gyomtól—rovarkártól agyongyötört mindennapi kenyértadó buzavetéseinket valahogy is megtudná növelni és érlelni. De hol van-e fönnebb vészelt időnek még az előjele is? Ez az aggasztó, a kétségbejítő és teljesen elcsüggesztő.

Már-már a bizakodás, a reménykedés is kihalt a szívünk mélyéről, hisz oly sok rossz idő jutott nekünk mostanában osztályrészüll. Lélekben összetörve, gazdaságilag legyengülve mégis csak azt kell ajánlalom, mit Madách isteni szövege mond, az Ember Tragédiájának a végén: „Mondottam ember küzdj és bizva bízzál!”

Keselyűs 1935. május hó 14.
ifj. cs. Szabó Imre
okl. gazda.

HIREK

Házasság. Halmágyi Magda és dr. Uhrin Nándor orvos május 18-án este fél hat óra-kor tartják esküvőjüket a dévaványai róm. kat. templomban.

Dr. Márky Barna alispán kötelezővé tette a megyében a differia elleni oltást.

Áthelyezés. Mézes János vármegyei számvevőségi főtanácsos Bajára helyezték át, utódjául dr. Békely Gyula van kiszemelve — Esztergomból.

Halálozás. Nagy csapás érte Vaniss Gyula nyugalmazott társulati főmőnőket: felesége, szül. Seifmann Ida életének 72-ik, házasságának 50-ik évében hosszú, kínos szenvedés után május 15-én meghalt. Temetése május 17-én volt a község osztatlan részvétele mellett. A temetési szertartást Csernay Géza róm. kat. plébános vezegelte. Az elhunytban Nyisztor Péter takarékpénztári igazgató anyósát gyászolja.

Megbízatus. Vitéz dr. Márki Barna alispán a gyomai járás területére heőpapi Pikó Béla földbirtokost bizta meg a mezőgazdasági kárbecslések szakértői tiszttségével.

A Szegedi Ipari Vásár. A május 25-én kezdődő VII. Szegedi Ipari Vásárra május 17-től a M. F. T. R. hajóin, 18-tól a Máv és az Sz. Cs. V. vonalain féláru utazási kedvezmény-nyel lehel Szegedre utazni. A vasuton június 5-ig, a hajókon pedig június 10-ig érvényes a kedvezmény a visszautazásra.

Családias táncest a Hollerban. Farkasinszky Imre zenekarával f. hó 26-án a Holler vendéglőben kedélyes táncestet rendez, melyre Gyoma község tánckedvelő fiatalágát szívesen látja. Belépődíj letzés szerint.

A Nemzetközi Vásáron 700000 látogató volt. 20.000 külföldi látogató volt az utódállamokból, a Balkán-Államokból, — Olaszországból, Amerikából, Lengyelországból, Svájból, — Németországból és Hollandiából.

T. Mészáros Aranka okl. tánc-tanárnő június 15-én érkezik Gyomára. Külön felnőt és gyermek kurzust tart. Modern régi táncok, táncgyakorlat, illémszabályok tanítása és külön órák. Szíves párfogást kér a közkedvelt Aranka néni.

Pünkösöd másnapján nagy Levente ünnepély az Erzsébet ligetben. Színre kerül:

„A pünkösdi menyasszonyok”

Zene, tánc, tombola, kitűnő ételek és italok.

SINGER

varrógépek, alkatrészek,
tűk, olaj, cérna,

kizárólag
Lach és Vargánál.

Adómentes méhetető cukrot kapnak a méhészek. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület kérésére a pénzügyminisztérium megengedte, hogy a méhészek adómentes cukrot kapjanak az akác és gyümölcsvirágok elfagyása miatt élelemhiányban szenvedő méhek számára. A méhetető cukor kilója 54 fillér és a méhész minden méheslád után 5 kilogramm cukrot kaphat, amelyet az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (Budapest, IX. Üllői ut 25.) oszt ki. A megrendelőlevélért 24 filléres postabélyeg becsatolása mellett az egyesülethez kell fordulni.

A házasságszédelgés világbajnoka. Egyszerre hat nőnek ígért házasságot a házasságszédelgés világbajnoka. Erről közöl rendkívül érdekes cikket Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és pompás tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett érdekesebbnél érdekesebb cikkeket, remek folytatásos regényt és nagyszerű rovatokat talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Vizitündérek a Dunán. Remek cikkeket és híreket közöl a Délibáb weekend-rovata a dunai vizitündérekéről. A népszerű színházi képeslapban ezenkívül nagyszerű képes rádióműsorokat, színházi beszámolókat, novellákat, egyfelvonásos szindarabot, g a z d a g filmrovatot és több mint száz képet talál az olvasó. A 100 oldalas Délibáb egy száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe május 9-től 15-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Csaba Sándorné K. Kovács Piroskának leánya, Dalmi Julianna ref., Havay Pálné Uhrin Etelkának fia, István, ref.; Gál Lajosné Biró Teréziának leánya, Erzsébet, ref.

Házasságot kötöttek:

Wolf Gyula és Juhász Mária, Bakonyi István és Bódi Erzsébet.

Meghaltak:

Kiss Pálné Fekete Julianna 86 éves, ref. Aranyos Sándor 3 hónapos, r. kat.

SPORT

A gyomai áll. polg. iskola május 30-án rendezti tornabemutatóját.

Ép testben ép lélek. Soha nem volt oly nagy jelentősége ennek a iörténelmi mondásnak, mint a modern XX. században, amikor az ifju korán kerül szembe a testet, lelket próbára tevő életproblémákkal, hogy magának helyet biztosítson és lelkének tisztaságát ösztönösen, vagy tudatosan megővja a küzdelemben.

A gyermekeket az előkészülésben nem hagyja magára az iskola ahol, tervszerű testneveléssel olyan alapot nyer a tanuló, hogy középiskolai tanulmányainak befejezése után a tizenégy és tizenhét éves diák megfelelő sportműveltséggel rendelkezik. Érti, tudja, teste, lelke kívánja a további határozott célú nevelést, amit a mindinkább szaporodó és helyes irányban működő sportegyesületekben megtalál.

A testnevelés fontosságát az iskolák felső vezetői régen felismerték és az eddigi heti kétóra helyett talán már a következő tanévben heti négy órában fog történni a torna tanítása nálunk is, mint az olasz, német és a svéd iskolákban.

A torna a kiegyensúlyozott nyugodt életet élő ember idejében is kedvenc tárgya volt a tanulóknak. És ma az erősebb idegéletet élő ember fokozott hatással érzi, hogy több időt kell szentelnie a helyes testápolásra és fejlesztésre, mert a mai élet mindenkitől szebb és tökéletesebb teljesítményeket kíván.

A tanulók is ezért szeretnek az órák alatt minél többet tanulni. Frissek, vidámak és fáradhatatlanok.

Hogy hogyan és milyen eredménnyel történik a polgári iskolában a fiú és leány testnevelés, az iskola május 30-án d. u. 3 órakor a ligeti sportpályán tornabemutatót rendez.

Szorgalmasan dolgoznak és készülnek a tanulók, hogy a múltévi ünnepélyhez méltó legyen az ezévi is.

A rendezést és a gyakorlatok precíz, szakszerű betanítását, a fiutanulóknál Göndös József igazgató, a leánytanulóknál Villányi Nándorné tanárnö végzi.

Műsor:

1. Felvonulás, Himnusz. 2. Fiúk és leányok közös szabadgyakorlatai, 3. Fiúk sulylökése. 4. Leá-

nyok zenés mozgásos szabadgyakorlatai. 5. Fiúk talajtornája. 6. Leányok romantikus gyakorlata. 7. Fiúk és leányok magasugrása. 8. Fiúk zenés szabadgyakorlata. 9. Leányok talajtornája. 10. Fiúk távolugrása. 11. Leányok futásai. 12. Fiúk futásai. 13. Leányok magyar tánca. 14. Labdajátékok. 15. Díjak kiosztása. Hiszekegy.

Gazdag és változatos programu az iskola tornaünnepélye, amelyre ezuton is meghívja a szülőket és az érdeklődőket az iskola vezetősége.

Helyárak: Ülőhely 80 f. állóhely 40 f. Tíz éven aluli gyermekek díjtalanul megnézhetik a tornabemutatót.

A bevételt teljes egészében torna felszerelési eszközök beszerzésére fordítja az iskola.

Erkölcsei és anyagi támogatással lehet csak az ép testben ép lélek fogalmát megvalósítani. Községünk szellemi, kulturális és erőbeli előhaladását segítjük tehát elő, ha az iskolát ilyen szép és áldásos működésében támogatjuk.

II. o. bajnokság állása V. 18-án:

1. Textil	18	18	—	—	63	6	36
2. MTK	15	12	1	2	39	13	25
3. GySC	18	10	4	4	33	26	24
4. Kinizsi	18	11	1	6	35	37	23
5. MTörek.	16	10	—	7	33	23	20
6. OFC	18	8	3	7	35	30	19
7. M.MÁV	18	9	1	8	33	42	19
8. GyTK	20	8	2	10	35	44	18
9. KTE	18	5	2	11	18	59	12
10. Bocskai	18	5	3	10	19	25	7
11. BISE	17	3	1	13	16	41	7

Május 19-i program: Gyomán: GySC—OFC, Mezőberényben: MTK—BISE, Mezőturon: MMÁV — Kinizsi, Kondoroson: KTE—Bocskai.

Mult vasárnapi eredmények: OFC—Bocskai 1:1 (1:1), Textil—MMÁV 7:0 (4:0), Kinizsi — KTE 10:1 (4:0).

SPORTHIREK

A GySC—OFC vasárnap délutáni mérkőzés a hirdetett fél 5 óra helyett fél 4 órakor kezdődik. Előmérkőzés kezdette fél 2 órakor.

Biróküldés. GySC—OFC meccset R á t f a i szövetségi bíró fogja vezetni.

Püskösd elsőnapján járasi levente atletikai verseny lesz, viszont június 2-án cserkésznapot rendeznek.

Textil komolyan készül az első osztályba s nem kétséges, hogy ott — ha jelenlegi formáját megtartja — kitűnően fogja megállani helyét. Jelenleg Jánosi, az Újpest tréner utján egy ismert budapesti center-csatárral tárgyalnak, kinek neve meglepetést fog kelteni. Egyébként a csütörtöki tréningmérkőzésen a Textil 4:1 arányban győzte le a CsAK-ot Békéscsabán.

A Gyomai TK folyó hó 7-én és 16-án megtartott fegyelmi ülésén az alábbi határozatokat hozta:

Weigert György játékost sportszerületlen magatartásáért (2 hétre) május 5-től május 19-ig bezárólag a játéktól eltiltotta.

Kurecz József játékost durva játékáért megdörgálja és az alszövetség által hozandó ítéletet alkalmazza.

Pfeiffer György egyesületi tagot a f. hó 12-i mérkőzés után elkövetett tetleges bántalmazásért az egyesületből kizárta és a mérkőzések látogatásától f. évi május 13-tól 1936 évi május 12-ig bezárólag eltiltotta.

Továbbá a GyTK fegyelmi Bizottsága visszautasítja mindazon kívülről elhangzó támadásokat és kifejezéseket — amit egyesek — jogtalanul és minden alap nélkül igyekeznek felhasználni és össze függésbe hozni az egyesület működésével.

Endrődi TK az utóbbi időben szép sikerrel szerepel. Mult vasárnap eldöntetlenül mérkőzött a mezőturi Szövőgyárral, de a jégeső miatt csak az első félidőt játszották le. Két héttel ezelőtt pedig 4:1 arányu győzelmet aratott a kevés tartalékkal kiálló MAFC ellen. Püskösi ünnepekre a budapesti Máv Előre futball-csapattal tárgyalnak.

Megsemmisítették az április 7-én lejátszott OFC—Törekvés meccset — melyet az OFC nyert meg 2:0 arányban — és annak Orosházán történő újrajátszását rendelték el.

GvTK II.—MTK II. 2:1 (1:0) mult vasárnapi előmérkőzés.

Jóforgalmu FÜSZERÜZLET
ITALMÉRÉSSSEL és TRAFIK-
JOGGAL, berendezéssel és
árúval együtt E L A D Ó.

Felvilágosítást ad
SZABÓ JÓZSEF kereskedő,
DÉVAVÁNYA Bogyatelep 66.

A „Hargita” fényképészeti műterem az árvaház udvarán vasárnap 12-én **Schröder Ferenc** megnyit

MTK—GYTK 2:1 (2:0)

bíró: Takács.

MTK: Pangert II. — Pangert I. Laki—Puskás, Plavec, Balázs — Szentesi, Földesi, Szigeti, Ancsin, Makai.

GyTK: Izsó — Kurcz, Hatvani — Vatai I., Tandj, Rozsnyai — Lakatos, Csikós I., Bartik, Barta, Bolehovszki.

Az MTK technikásabb együttesével nyerte meg a mérkőzést. Élénk berényi támadással indul a játék. Az 5-ik p.-ben csak szöglet árán ment a gyomai védelem. 8 p.-ben Kurcz betalpal Szentesibe (az őszi fordulóban kapott rugásért) a büntetőt Izsó fogja. Erős MTK támadások következnek, 11 p.-ben Plavec által előre küldött labdával Szentesi szépen kanyarodik befelé, beadását Hatvani kapásból továbbtaná vissza a mezőnybe, de a labda falsot kapott és bekk lábáról a jobb-felső sarokba köt ki. 1:0 (öngól). 20 p.-ben Bolehovszki szép labdát kap, de a jól működő Laki biztosan szerel. A tartalékos GyTK hálsor nem bír ellentállani a gyors berényi csatároknak és így a 22 p.-ben Szigeti szép lövéssel megszerzi a második gólt. 2:0. Alig kezdenek, már megint a GyTK kapuja előtt van a labda, de Izsó pompásan védi Szigeti és Földesi lövéseit. A hátralévő időben mindinkább belecsuszik egy-egy büntető rugás, ami hol Szentesi, hol Kurcz vagy Puskás magatartásának eredménye. Mindkét csapat erősen küzd, de a berényi legénysegen mindinkább kiütközik a fáradtság. Nem mennek a labdáért és a csapatmunka is alábbhagyott. A GyTK ezzel szemben fölénybe kerül és Barta—Bolehovszki pár sűrűn jut a Pangert kapujához, de a jól őrzött kapuba nem talál utat a labda.

Szünet után az MTK teljesen kapujához szorul és önfeláldozóan védekezik. 5—8—12 p.-ben egymásutáni kornerekhez jut a GyTK, de eredmény ezekből sem sikerül. 20 p.-ben a bíró megsokálja Kurcz és Puskás sportszerűtlen játékát és mindkettőt kiállítja. 29 p.-ben újabb kornerekhez jut a GyTK. A szögletrugást Bolehovszki szépen küldi az ötös vonalra, ahol Bartik fogja és megszerzi a gólt 2:1. Kezdet után megeredt a jégeső, ami 15 percig tartott. A tizenöt perces pihenő után újabb GyTK támadások vezetnek be a játékot. Teljesen kapujához szorítja ellenfelét, de a kiegyenlítést az állandó fölény dacára sem sikerült megszerezni.

MTK-ból Laki, Plavec és Szigeti vált ki.

GyTK-ból Hatvani, Bolehovszki és Izsó emelkedett ki. A hálsor nem bírta a kellő iramot.

Takács megengedte az erős belemenéseket.

GySC—BISE 3:2 (1:2)

Bajnoki, Békés. Bíró: Rátfai.

GySC: Szrenkányi—Fekete, Pulugor—Jenei, Németh Zöld—Barta Sebők, Kiss, Fried, Nagy.

BISE: Cs. Varga II. — Tamás, Bura—Képiró, Batizi, Cs. Varga I. —László, Lipcsei, Dudás, Fábian, Veres.

Borongós, esőre hajló időben állnak fel a csapatok, de eső csak az utolsó 4 percben esett. GySC kezd és vezeti támadásait, de egyelőre csak az ellenfél 16-ig jutnak el, mert a védelem jól rombol és hamar rájön arra, hogy a GySC kissé könnyelműen veszi őket. 11 p.-ben Fried helyezett labdáját Cs. Varga csak beljebb toihatta (1:0). Gól után továbbra is unalmas a játék, mert a mieink lépésben szeretnének győzni. A játék képe csak akkor változik meg, amikor a BISE Pulugor jóvoltából Lipcsei révén egyenlít. (1:1). GySC-t idegesíti a váratlan gól s az ellenfél azt kihasználva erőteljes támadásba kezd s néhány perc múlva — ismét védelmi hibából — vezetéshez jutnak. (1:2). Féldő végéig a jól védekező BISE megtudja tartani ezt az eredményt.

A második féldőben GySC csakhamar átveszi a játék irányítását, de az állandó szorongatás dacára, csak a 20 percben sikerül Kissnek éles, lapos lövéssel egyenlítani (2:2). Veszélyes akciók befejezetlenül maradnak, mert Barta a homokos talajon nem talál magára, Nagy Béla pedig rossz napot fogott ki, végül mégis ő juttatja vezetéshez csapatát (3:2). Zöld hatalmas kapufát lő, több említésre méltó esemény a meccs végéig nem történik. GySC sok kornert rugott, de egyet sem tudott értékesíteni. GySC II. féldőbeli játéka ellen semmi kifogásolnivaló nincs annál inkább van azonban az I. féldőben mutatott csapkodás ellen. Nem volt semmi ok arra, hogy a lista végén kullogó BISE-t lebecsüljük. Reméljük, hogy ezt, a majdnem 2 ponton mulott kényelmes játékot, az OFC elleni meccsen kerülni fogják s inkább a gólarány növelésére fognak gondolni játékosaink. Rátfai kisebb hibáktól eltekintve jól vezetett.

—E I—

Ingatlanforgalom

Cselei Endre (nős Mikó Máriával) gyomai lakos vett 502 n.-öl, 268 n.-öl, 182 n.-öl és 1 hold 648. n.-öl pusári szántót Cselei László (nős Csökönyi Juliánnával) gyomai lakostól 400 P.-ért.

Seprényi Lajos (nős Molnár Eszterrel) gyomai lakos vett 1 hold 798 n.-öl zsófiámajor dülői rétét Vatai Kálmán dévaványai és Vatai László gyomai lakosoktól 445 P.-ért.

Zs. Timár Mihály gyomai lakos vett 1500 n.-öl nagyállási szántót Zs. Timár István tompai lakostól 530 P.-ért.

Wagner Ádám és neje Klein Juliánna gyomai lakosok vettek 1 hold 132 n.-öl és 493 n.-öl félhalmi ingatlant Wagner Mihály (nős volt Nun Katalinnal) gyomai lakostól.

Weigert Mihály (nős Beinschróth Magdolnával) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Klein Péter és neje Rűck Magdolna gyomai lakosoktól 1200 P.-ért.

Kovács Péter és neje Kakati Juliánna gyomai lakosok vettek 166, 109 és 155 n.-öl németzugi kertés szántót Tóth László és neje Izsó Ágnes gyomai lakosoktól 220 P.-ért.

Kruchió Sándor gyomai lakos vett 2 hold fattyasi szántót Gecsei Lászlóné Kovács Regina gyomai lakostól 1000 P.-ért.

Wagner Márton (nős Ködmön Juliánnával) és Wagner József (nős Schitter Annával) gyomai lakosok vettek 1287 n.-öl cifrakerti szántót R. Szücs Gábor (nős volt Tarsoly Juliánnával) gyomai lakostól 580 P.-ért.

Fehér Juliánna gyomai lakos vett 869 n.-öl cifrakerti szántót B. Kiss János (nős Fekete Lidiával) és Hatvani Eszter gyomai lakosoktól 400 P.-ért.

Putnoki Gábor budapesti lakos vett 1/3-ad rész ház ingatlant Putnoki Antal (nős Bárdos Zsófiával) gyomai lakostól 100 P.-ért.

Gácsi Elek és neje Megyeri Erzsébet gyomai lakosok vettek 296, 114 és 405 n.-öl pocosi ingatlant L. Szilágyi Róza Burkus Józsefné gyomai lakostól 800 P.-ért.

Forgács György és neje Baráth Róza gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Köszegi Dániel és neje Cs. Varga Teréz gyomai lakosoktól 1800 P.-ért.

Pataki Lajosné Megyeri Eszter sarkadi lakos vett 1272 n.-öl cifrakerti szántót Weigert Mihály gyomai lakostól 605 P.-ért.

Diószegi László és neje Putnoki Mária gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Szilágyi Antal és neje Bíró Teréz gyomai lakosoktól 750 P.-ért.

Herter Ádám gyomai lakos vett 159, 114 és 157 n.-öl németzug-dülői ingatlant Terék Mihály gyomai lakostól 105 P. 50 fill.-ért.

Putnoki Mihályné B. Kovács Zsuzsanna gyomai lakos vett 162 n.-öl németzug dülői ingatlant Terék Mihály gyomai lakosoktól 40 P.-ért.

Pálnkás István és neje Vinkovics Mária gyomai lakosok vettek 1 hold 1406 n.-öl pusári szántót Megyeri Lajos és neje Bácsi Rozália gyomai lakosoktól 975 P.-ért.

Zöld Erzsébet gyomai lakos vett 1134 n.-öl cifrakerti szántót Zöld Péterné Puskás Rebeka gyomai lakostól 280 P.-ért.

T. Kiss István és neje Ó Kovács Teréz gyomai lakosok vettek 1146 n.-öl cifrakerti szántót Simon József és neje Gálos Ida gyomai lakosoktól 500 P.-ért.

Publikáció

Férfi és fiu kalapok, sportsapkák, mindenféle fiu sapkák a legolcsóbb áron kaphatók, kalap alakítást, festést szakszerűen olcsón vállalok Ifj. **Alt Vince** kalapos Endröd lpartestülettel szemben.

Mindenféle női férfi és gyermek cipők legelőnyösebb beszerzési forrása **Mészáros Lajos** cipőüzletében Horthy Miklós u. 2.

Lakodalomra, disznótorra Kerekes Károlytól vegyen kitűnő minőségű, zamatos új bort 56 fillérért.

Ócska kalapból újat! Csináltassa meg minél előbb használt kalapját tisztítás festés újra formázás valamint szalagozás által valóságos új kalapja lesz, amit igen olcsó árban készítek. Új kalapok jó minőségben már három pengőtől kezdve kaphatók Góth József kalapüzletében. Grf. Tisza István u. 51.

Az első cifrakerti járásba 2 lánc here kaszálásrn eladó Molnár Antal IV. Zrínyi-u. 8.

Ifj. Zöld János I. számú hordár kéri a Gyoma és Endröd közönség szíves pártfogását.

Pécs Ádám nagyállási földjéből eladó 4 kishold szántó és még külön 2 kishold föld. Értekezni lehet Szilágyi Kálmánnal Kossuth L. u. 71 sz.

Egy darab egycsővű ötlövetű vadászfegyver eladó, özv. Ösapay Györgyné Rákóczi u. 19.

Özv. Vatai Minályné háza szabdakéből eladó. Nagy Sándor u. sz. Érdeklődni lehet Marjai Gábor cipész-nél.

Özv. Csapó Jánosnének 2 hold heréje nyári használatra, esetleg egy kaszálásra kiadó. Érdeklődni lehet Hősök u. 72 sz. alatt.

Kruchió Mihály tanyáján 100 kéve takarmány csutka, egy egyvasú szak- eke, egy vasborona és egy lánc borona van eladó. Érdeklődni lehet 515 tanya szám alatt a vasut mellett.

Nagy Mihály örököseinek, Hősök utja 56 sz. háza eladó. Érdeklődni lehet ugyanott.

Egy szoba konyha kiadó. Hunyadi utca 3 sz. alatt lehet érdeklődni.

Csaba vezér utja 1 sz. alatt egy butorozott szoba, villany és külön bejárattal, jun. 1-re kiadó. Ugyanott egy szoba konyhas lakás is kiadó. Érdeklődni lehet a helyszínen.

Góth József kalaposnak Halmagyon levő tíz hold földje örökáron 2.500 pengőért eladó.

Május 25-én délelőtt 9 óra-
kor a járásbírószágon árverésre kerül **11 kishold** zsófiámajori föld tanyával. Vevőknek a vételár egy része kedvező feltételek mellett kölcsönképen folyósíthatnak.
Érdeklődni lehet
Békéscsabán
a **Békésmegyei**
Kereskedelmi Banknál.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.